

საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ. 6^ბ, ტელ: 72-72-00, 72-72-20 ფაქსი: 72-72-37,

ეკოლოგიური ექსპერტიზის

დასკვნა პროექტზე

№ 64

„15“ სექტემბერი 2010წ.

I. სამართო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – აგურის წარმოება
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – შპს „ქართული აგური“, საგარეჯოს რაიონი, რუსთაველის 146
3. განხორციელების ადგილი – საგარეჯოს რაიონი, სოფ. გიორგიწმინდა
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 30.08.10.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – ი.მ. ზაალ მოძმანაშვილი, მცხეთა, დავით აღმაშენებლის 162

II. ძირითადი საპროექტო ბაღაჟყმეტილბანო

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მიღების მიზნით შპს „ქართული აგური“-ს მიერ ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი საწარმოო დოკუმენტაციის თანახმად აგურის საწარმო მდებარეობს საგარეჯოს მუნიციპალიტეტში, სოფ. გიორგიშინდას მიმდებარე ტერიტორიაზე, რკინიგზის სადგურ „საგარეჯო“-ს ჩრდილო-აღმოსავლეთით, რომელსაც უშუალოდ ესაზღვრება რკინიგზის ჩიხი.

საწარმო განთავსებულია შპს „ქართული აგური“-ს კუთვნილ 3,35 ჰა-ზე. საპროექტო წარმადობაა საათში 8 000 ც. აგური. საწარმო მუშაობს წელიწადში 300 დღე, 24 საათის განმავლობაში. უახლოესი საცხოვრებელი სახლი საწარმოდან დაშორებულია 300 მეტრით.

გზშ ანგარიშის თანახმად საწარმოს ტერიტორიაზე განთავსებულია თურქული ფირმა „Alta Makina“-ს წარმოების ტექნოლოგიური დანადგარები, რომლის შემადგენლობაში შედის: აგურის გამოსაწვავი ე.წ. „ჰოფმანის ღუმელი“, აღიზის აგურის ღია და ცხელი საშრობები, პირველადი ნედლეულის საწვობები: მისამზადებელი დანადგარები და ტექნოლოგიურ პროცესთან დაკავშირებული სხვა ინვენტარი და მოწყობილობები. ტექნოლოგიური ხაზის უმეტესი ნაწილი ავტომატიზებულია.

საწარმოს ტერიტორიაზე განთავსებულია ავტოგასამართი სადგური, რომელიც ემსახურება საწარმოს ავტომანქანებისა და სხვა სატრანსპორტო საშუალებების დიზელის საწვავით გაძარტვას. დიზელის საწვავის წლიური ხარჯი შეადგენს 50მ³.

აგურის საწარმო მუშაობს პატარძელის და წყაროსთავის საბადოების საწარმოო ბაზაზე, რომელთა შემოტანა საწარმოს ტერიტორიაზე ხდება ავტოთვიმცლელების საშუალებით და საწვობდება ცალ-ცალკე ღია საწვობებში. წყაროსთავის საბადოს თიხას წინასწარი მომზადების (დამსხვრევა, სხვა მინარეგების გამოცალკეება, ახელება, დაფხენა-დასრეხვა) შემდეგ ემატება პატარძელის საბადოს თიხა და ნარევი გაივლის იგივე ტექნოლოგიურ პროცესებს. შემდეგ ნარევი იზიდება, ეძლევა ფორმა და მისი ბუნებრივი გამოშრობის შემდეგ თავსდება საშრობ კამერაში, სადაც შრობა მიმდინარეობს გამოწვის ღუმელში ქვანახშირის წვის შედეგად მიღებული სითბოს ხარჯზე. წლის ცივ პერიოდში საშრობი კამერა დამატებით ხურდება მის გვერდით განთავსებული ღუმელიდან, რომელშიც ქვანახშირის ხარჯი შეადგენს 0,5ტ/დღე. საშრობიდან მტკუნარევი ნამწვი აირები გამოწვივი ვენტილაციით გაიფრქვევა ატმოსფეროში ორი მილიდან. ამის შემდეგ გამოშრობილი აგური გამოსაწვავად თავსდება „ჰოფმანის ღუმელში“. გამოწვა გრძელდება 10-12 საათიდან 24 საათამდე. ღუმელში დარჩენილი ნაცარი და ნამტკრევი აგური ერევა პირველად ნედლეულს და ბრუნდება წარმოებაში შემდგომი გამოყენებისთვის.

ღუმელში საწვავად გამოიყენება ტყიბულის ქვანახშირი, საშუალო ხარჯით-130კვ/სთ. ქვანახშირის შემოტანა ხდება ავტოთვიმცლელებით და იყრება ქვანახშირის საწვობში.

წარმოდგენილ გზშ ანგარიშში საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე განხილულია ატმოსფერული ჰაერის მავნე ნივთიერებებით დაბინძურების წყაროები (აგურის გამოწვის ღუმელი და საშრობი კამერა, ავტოთვიმცლელიდან თიხის ნამოცლის და ბუნკერში ნაყრის ადგილი, წყაროსთავის თიხის ღია საწვობი, პატარძელის თიხის ღია საწვობი, თიხის სამსხვრევი დანადგარი, ლენტური ტრანსპორტირით თიხის გადაადგილება, ავტოთვიმცლელიდან ქვანახშირის ნამოცლის და ბუნკერში ნაყრის ადგილი, ქვანახშირის საწვობი, ქვანახშირის საფქვავე დანადგარი, კონვეიერით ქვანახშირის გადაადგილება და ავტოგასამართი სადგური), ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა შემადგენლობა (მტკერი, აზოტის დიოქსიდი, ნახშირჟანგი, ნახშირორჟანგი, გოგირდის ანჰიდრიდი და ნახშირწყალბადები), მათი რაოდენობრივი მანქნებლები და მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის სხვა პარამეტრები.

საწარმოდან უახლოეს დასახლებულ პუნქტამდე მაგნე ნივთიერებათა კონცენტრაციების მნიშვნელობები დადგენილია ატმოსფერულ ჰაერში მაგნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშის კომპიუტერული პროგრამა „ეკოლოგი“-ს გამოყენებით. გაბნევის ანგარიშში ჩატარებულია ჯამური ზემოქმედების ეფექტის მქონე მაგნე ნივთიერებების გათვალისწინებითაც.

მაგნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშის თანახმად ობიექტის ექსპლუატაციის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში გაბნეული კონცენტრაცია უახლოესი დასახლებული პუნქტის საზღვარზე არ აღემატება ნორმით დადგენილ მის დასაშვებ მნიშვნელობებს.

საწარმოს ტექნოლოგიურ პროცესში წყალი გამოიყენება თიხის წინასწარი დამუშავებისას დასაღობად. საწარმოო დანიშნულების წყლის ხარჯი შეადგენს 3 060მ³/წწ და მისი აღება ხდება საკუთარი ჰაბურდილიდან. ჰაბურდილიდანვე ხდება ხანძარსაწინააღმდეგო დანიშნულების წყლის აღება (65მ³/წ).

საყოფაცხოვრებო დანიშნულების წყლის შემოტანა საწარმოში ხდება დასახლებული პუნქტის წყალსადენიდან და საცალო ვაჭრობის ქსელიდან გადასატანი ჭურჭლით.

საწარმოო დანიშნულების ნამდინარე წყლები საწარმოში არ წარმოიქმნება. საწარმოს ტერიტორიაზე მოწყობილია ხანიაღვრე კოლექტორი წყალმიღები ჭით. ხანიაღვრე წყლები, ხარჯით 13 568 მ³/წწ, მექანიკური საღებქარის გაეღის შემდეგ საწარმოს ტერიტორიის გარეთ უერთდება მშრალ არხს.

სამკურნეო ეფექტური წყლების ჩასაშვებად საწარმოში მოწყობილია ორადგილიანი ამოსაწმენდი ორმო, რომლის ამოწმენდა და გატანა ხდება პერიოდულად საახენისაცო მანქანით.

გზშ ანგარიშის თანახმად ტექნოლოგიურ პროცესში წარმოქმნილი ნარჩენი (3 ტ/დღ) - აგურის გამოწვისას დაშლილი, დამსხვრეული აგური და ქვანახშირის წვის პროცესში წარმოქმნილი ნაცარი მთლიანად გამოიყენება ტექნოლოგიურ პროცესში.

ხანიაღვრე წყლების საღებქარში დატვირთილი მიწისა და ქვიშის ნარჩევის გამოყენება შესაძლებელია გზებზე და გზისპირებზე შემავსებლად, ამიტომ მისი გატანა უნდა მოხდეს ადგილობრივ მუნიციპალიტეტთან შეთანხმებით წინასწარ შერჩეულ ადგილებზე.

წარმოდგენილ გზშ ანგარიშის თანახმად საქმიანობის პერიოდში განხორციელდება ნარჩენების კლასიფიკაცია და აღრიცხვა, აგრეთვე მათი განთავსების, ხელახალი გამოყენების, უტილიზაციისა და გატანის პროცესის ორგანიზება.

გზშ ანგარიშში განხილულია მოხალდნელი ტექნოლოგიური და არატექნოლოგიური ავარიული სიტაციების აღბათობები და შეფასებულია მოხალდნელი შედეგები. მოყვანილია ავარიულ სიტაციებში გასატარებელი ღონისძიებების ნამონათვალი, ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებები და ხანძარქრობის მეთოდები. მოცემულია გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე უარყოფითი ზეგავლენის შემცირებისა და თავიდან აცილების დაგეგმილი ღონისძიებები, აგრეთვე გარემოსდაცვითი მონიტორინგის წარმოების გეგმები.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის მიმდინარეობის პროცესში ექსპერტების მიერ გამოთქმული შენიშვნები საფუძვლად უდევს წინამდებარე დასკვნის III თავით გათვალისწინებულ პირობებს.

III. პირობები

შპს „ქართული აგური“-ს ხელშეწყობის მიზნით უზრუნველყოს:

1. საქმიანობის განხორციელება გზშ ანგარიშით წარმოდგენილი ტექნოლოგიური სქემის შესაბამისად;
2. „ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტში“ წარმოდგენილი ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროების პარამეტრების დაცვა და შესაბამისად, დადგენილი ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების შესრულება;
3. გზშ ანგარიშით წარმოდგენილი გეგმებით გათვალისწინებული ღონისძიებების შესრულება: გარემოს მონიტორინგის გეგმაში გათვალისწინებული იქნეს ხმაურის დონეების კვარტალური მონიტორინგი;
4. გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის გაცემის შემდეგ ჩატარებული საწარმოს ტერიტორიასა და უახლოეს დასახლებულ პუნქტთან მიწისპირა ატმოსფერული ჰაერისა და ხმაურის დონეების კვარტალური მონიტორინგის შედეგების წარდგენა ხსპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოში;
5. თხევადი საწვავის რეზერვუარის ირგვლივ ნაეთობდამკერი არხის მოწყობა ნაეთობდამკებით;
6. გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის გაცემიდან 3 თვეში საწარმოს პერიმეტრის ორ ღონეზე გამწვანების სამუშაოების დაწყება;
7. სახიფათო ნარჩენების უსაფრთხო მართვა;

IV. დასკვნა

შპს „ქართული აგური“-ს მიერ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მიღების მიზნით ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი აგურის საწარმოს გარემოზე ზემოქმედების ანგარიშის მიხედვით საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავით გათვალისწინებული პირობების შესრულების შემთხვევაში.

ლიცენზიებისა და ნებართვების
სამსახურის უფროსი
ნიკოლოზ ჭახნაკია
(სახელი, გვარი)
ბ.ა.

